

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.02.2016, sen. zn. 29 ICdo 11/2016, ECLI:CZ:NS:2016:29.ICDO.11.2016.1

Číslo: 52/2017

Právní věta: Probíhá-li řízení o vypořádání společného jmění manželů, stává se insolvenční správce účinností usnesení o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty účastníkem tohoto řízení místo (insolvenčního) dlužníka.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.02.2016

Spisová značka: 29 ICdo 11/2016

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Insolvence, Oddlužení, Společné jmění manželů

Předpisy: § 273 odst. 1 IZ
§ 408 odst. 1 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 9. 2015, sp. zn. 60 Co 340/2015.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 C 85/2015-52, zastavil Okresní soud ve Zlíně řízení o žalobě (podané 8. 4. 2015), kterou se L. T. domáhal (jako žalobce) vůči žalovaným [1/ JUDr. R. P. Z., jako insolvenční správce dlužnice Bc. J. T., a 2/ Bc. J. T.] vypořádání společného jmění manželů (L. T. a J. T.) [bod I. výroku]. Dále okresní soud rozhodl o nákladech řízení (body II. a III. výroku).
2. Okresní soud měl za to, že je důvod postupovat podle § 109 odst. 1 písm. a) a § 141a zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), a podle § 104 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“).
3. K odvolání L. T. a Ing. R. B., jako insolvenčního správce L. T. (dále též jen „R. B.“), jenž do řízení vstoupil (podáním datovaným 14. 7. 2015) jako vedlejší účastník řízení na straně L. T. (žalobce), Krajský soud v Brně v záhlaví označeným usnesením ze 14. 9. 2015 zrušil usnesení okresního soudu a věc postoupil Krajskému soudu v Brně jako soudu věcně příslušnému.

4. Odvolací soud poukázal na to, že jde o incidenční spor ve smyslu § 159 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona, k jehož projednání je v prvním stupni věcně příslušným (podle § 7a písm. b/ insolvenčního zákona) krajský soud, konkrétně Krajský soud v Brně, kde je vedeno insolvenční řízení na majetek J. T. Proto postupoval podle § 219a odst. 1 o. s. ř. a § 221 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.).

II.

Dovolání a vyjádření k němu

5. Proti usnesení odvolacího soudu podal R. B. dovolání, v němž se označuje jako žalobce a jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek procesního práva, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí změnil tak, že usnesení soudu prvního stupně se ruší a věc se postupuje Krajskému soudu v Ostravě.

6. Konkrétně jde (dle dovolatele) o následující otázky:

[1] Zda je pro účely stanovení místní příslušnosti soudu nutné vycházet z okolností, které insolvenční řízení bylo zahájeno dříve (jde-li o místní příslušnost v incidenčním sporu, kde přichází v úvahu více místně příslušných soudů), nebo zda je nutno vycházet ze žalobcova návrhu a místní příslušnosti jeho insolvenčního řízení?

[2] Zda lze na rozhodnutí o místní příslušnosti soudu v rámci incidenčního sporu použít ustanovení občanského soudního řádu?

[3] Zda v případě, že se vedou insolvenční řízení na majetek žalobce i na majetek žalovaného, jsou k vedení incidenčního sporu místně příslušné oba insolvenční soudy nebo pouze insolvenční soud žalobce?

7. S přihlédnutím k době vydání napadeného rozhodnutí je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád ve znění účinném od 1. 1. 2014 [srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2014, sen. zn. [29 ICdo 33/2014](#), uveřejněné pod číslem 92/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (usnesení je – stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže – dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu)] a (z pohledu podaného výkladu) insolvenční zákon v aktuálním znění.

8. Na tomto místě budiž poznamenáno, že insolvenční řízení na majetek L. T. je vedeno (na základě insolvenčního návrhu L. T., došlého insolvenčnímu soudu 10. 12. 2014) u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. KSOS 40 INS 33424/2014, přičemž usnesení, jímž zjistil úpadek L. T. a povolil mu oddlužení, vydal insolvenční soud 19. 3. 2015 a usnesení o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty dne 3. 9. 2015 (kdy bylo též zveřejněno v insolvenčním rejstříku).

9. Insolvenční řízení na majetek J. T. je vedeno (na základě insolvenčního návrhu J. T., došlého insolvenčnímu soudu 10. 12. 2013) u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. KSBR 39 INS 35503/2013, přičemž usnesení, jímž zjistil úpadek J. T. a povolil jí oddlužení, vydal insolvenční soud 18. 12. 2013 a usnesení o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty dne 3. 3. 2014 (v insolvenčním rejstříku bylo zveřejněno 25. 3. 2014).

10. Kdyby měl dovolatel postavení vedlejšího účastníka řízení (tak byl označen v záhlaví napadeného usnesení), bylo by namísto jeho dovolání bez dalšího odmítnout jako podané někým, kdo k němu nebyl oprávněn (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2003, sp. zn. [25 Cdo 162/2003](#), uveřejněné pod číslem 3/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

11. Dnem, kdy nabylo účinnosti usnesení o schválení oddlužení L. T. zpeněžením majetkové podstaty (3. 9. 2015), však nastaly účinky předjímané ustanovením § 408 odst. 1 věty první insolvenčního

zákona, jež určuje, že o účincích schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty platí ohledně majetku náležícího do majetkové podstaty v době schválení oddlužení obdobně ustanovení tohoto zákona o účincích prohlášení konkursu, včetně zániku společného jmění dlužníka a jeho manžela.

12. Jedním z účinků prohlášení konkursu ve vztahu ke společnému jmění manželů je podle § 273 odst. 1 věty první insolvenčního zákona i to, že probíhá-li řízení o vypořádání společného jmění manželů, stává se insolvenční správce prohlášením konkursu účastníkem tohoto řízení místo dlužníka.

13. Jinak řečeno (pro poměry oddlužení), probíhá-li řízení o vypořádání společného jmění manželů, stává se insolvenční správce účinností usnesení o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty účastníkem tohoto řízení místo (insolvenčního) dlužníka.

14. V dané věci to znamená, že R. B. měl v předmětném řízení postavení vedlejšího účastníka řízení na straně žalobce a L. T. měl v předmětném řízení postavení žalobce jen do 3. 9. 2015 (kdy bylo v insolvenčním rejstříku zveřejněno usnesení o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty L. T.). Tímto dnem se stal R. B. (jako insolvenční správce L. T.) účastníkem řízení (žalobcem) místo L. T., čímž R. B. současně přestal být vedlejším účastníkem a L. T. přestal být účastníkem řízení zcela.

III.

Přípustnost dovolání

15. Dovolání R. B. jako současného žalobce, jež může být přípustné jen podle § 237 o. s. ř. a pro něž neplatí žádné z omezení přípustnosti vypočtených v § 238 o. s. ř., však Nejvyšší soud i tak odmítl podle § 243c odst. 1 a 2 o. s. ř.

16. Na řešení otázek dovoláním předestřených totiž napadené rozhodnutí nespočívá, což dovolatel odvolacímu soudu chybně vytýká (namítaje, že se nezabýval otázkami místní příslušnosti soudu).

17. Podle ustanovení § 104a odst. 6 o. s. ř. v usnesení, jímž bylo rozhodnuto, že k projednání a rozhodnutí věci jsou příslušné v prvním stupni jiné soudy, než u kterých bylo řízení zahájeno, se rovněž uvede soud, jemuž bude věc postoupena k dalšímu řízení; ustanovení § 105 tím není dotčeno.

18. Dle ustanovení § 221 odst. 1 písm. b) o. s. ř., zruší-li odvolací soud rozhodnutí podle § 219a, postoupí věc věcně příslušnému okresnímu nebo krajskému soudu, popřípadě soudu zřízenému k projednávání a rozhodování věcí určitého druhu.

19. Usnesení, jímž odvolací soud zrušil usnesení okresního soudu a postoupil věc Krajskému soudu v Brně jako soudu „věcně příslušnému“, není rozhodnutím o „místní příslušnosti“ soudu. Konkrétní soud se v rámci postoupení věci soudu „věcně příslušnému“ označuje prostě proto, že nějakému (jinému) věcně příslušnému soudu se věc předat musí (takové vymezení má jen technickou povahu). Proto také ustanovení § 104a odst. 6 o. s. ř. (jež platí i pro poměry rozhodnutí vydaného v odvolacím řízení podle § 221 odst. 1 písm. b) o. s. ř.) v části věty za středníkem určuje, že ustanovení § 105 o. s. ř. není takovým vymezením dotčeno (soud, jemuž byla věc takto postoupena, proto může zkoumat svou místní příslušnost). Srov. v literatuře např. DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kol.: Občanský soudní řád I. § 1 až 200za. Komentář. 1. vydání. Praha, C. H. Beck, 2009, s. 682, a v judikatuře např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2015, sp. zn. [30 Nd 273/2015](#).

20. Dovolací námitky proti nesprávně určenému „místně příslušnému“ soudu, směřující proti rozhodnutí odvolacího soudu o věcné příslušnosti jiného soudu prvního stupně vydanému v režimu ustanovení § 219a a § 221 odst. 1 písm. b) o. s. ř., jsou tudíž právně bezcenné (na jejich základě ke změně nebo ke zrušení takového rozhodnutí přikročit nelze). Důvod připustit dovolání k zodpovězení otázek, jež pro výsledek dovolacího řízení nemají žádný význam, tak dán není.